

A decorative border of various green leaves and branches frames the central text. The leaves are in different shades of green, some bright and some slightly yellowed, and are arranged in a natural, organic pattern around the edges of the page.

LUONTOTIETOA

Aistit, kuten kuulo-, kosketus-, näkö- ja haju-aisti tuovat paljon tietoa havaintojen kautta. Luontoympäristöön liittyy myös paljon tietoa.

Testaa tietojasi ja opi uutta luontoon liittyvien kysymysten parissa. Luontoaiheiseen tietoon perehtyminen lisää vastuullista, kunnioittavaa toimintaa ja liikkumista luonnossa.

TUTUSTU JOKAMIEHENOIKEUKSIIN

Jokamiehenoikeudet ovat Suomessa laajat. Ne kertovat luonnossa liikkujan oikeuksista ja velvollisuuksista. Testaa seuraavien kysymysten avulla tietosi aiheesta ja keksi itse lisäkysymyksiä.

1. Saako puusta ottaa käpyjä tai oksia?
2. Saako nuotion tehdä metsäpalovaroituksen aikaan, jos on lupa maanomistajalta?
3. Saako vesistöllä kulkea ja kalastaa vapaasti?

Vastaukset: 1. Ei. 2. Ei. 3. Kulkea saa, mutta kalastaa ei ilman asianomaisia lupia. Lähde: Ympäristöministeriö, josta voit tarkistaa vastaukset myös itse keksimiisi kysymyksiin.

RETKEILE VASTUULLISESTI

Kansallispuistot ovat paitsi luonnonsuojelualueita, mutta myös suosittuja retkeilykohteita.

1. Tiedätkö, mistä löydät tietoa kansallispuistojen retkeilysäännöistä?
2. Mikä on kansallispuistojen ensisijainen tarkoitus?

Vastaus: 1. Esimerkiksi internetistä, mm. luontoon.fi -sivustolta.

2. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen.

Lähde: Luontoon.fi, Metsähallitus.

SUOJELE LUONTOA

Naavaa ja luppoa pidetään puhtaan ilman merkkeinä.

Nämä lajit ovat kärsineet ilmansaasteista ja ovat hävinneet monilta paikoilta saasteiden vuoksi. Millaisilla arjen valinnoilla sinä suojelet ympäröivää luontoa?

Miten erotat naavan ja lupon toisistaan?

Vastaus: "Naava napsahtaa, luppo lupsahtaa."

Naava venyy kuminauhamaisesti, luppo ei.

Lähde: Suomen Luonto.

HERKUTTELE MARJOILLA

Suomen luonto tarjoaa maukkaan ja terveyttä edistävän marjasadon vuosittain. Syö säännöllisesti ja monipuolisesti marjoja, sillä esimerkiksi mustikka vaikuttaa positiivisesti muistiin. Laske, montaako erilaista marjaa olet maistanut.

Tiedätkö, kuinka monta erilaista luonnonmarjaa kasvaa Suomessa ja kuinka moni niistä on syötäviä?

Vastaus: Noin 50 erilaista luonnonmarjaa, joista 37 on syötäviä.

Lähde: Arktiset Aromit ry, www.arktisetaromit.fi.

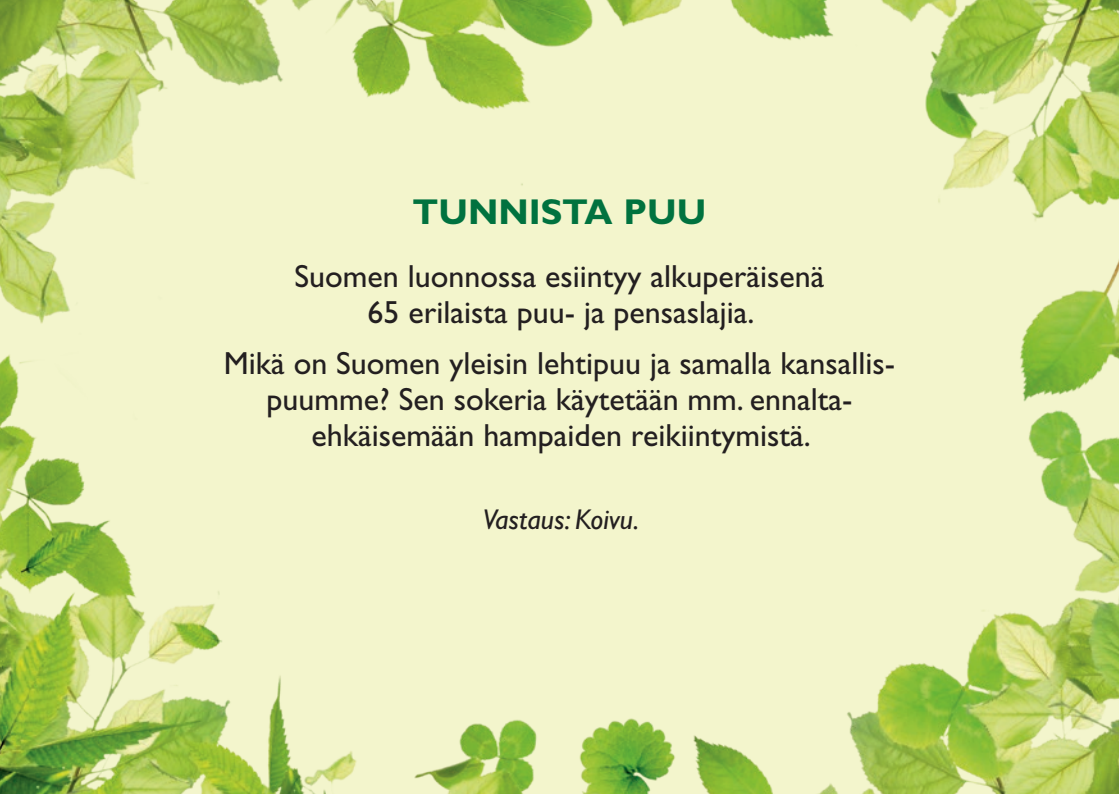
LÄHDE SIENIRETKELLE

Sienet sisältävät paljon kivennäis- ja hivenaineita, jotka ovat hyväksi terveydelle. Ne ovat myös arvostettuja kulinaarisia herkkuja. Eri sienten satoaika vaihtelee keväästä myöhäiseen syksyyn. Kerää ja syö vain sieniä, jotka tunnistat varmasti syömäkelpoisiksi.

Mitkä tuntomerkit auttavat sinua tunnistamaan sieniä?

Vastaus: Esimerkiksi sienen muoto, väritys ja kuviointi sekä sienen havaintopaikka ja -aika. Lähde: Luontoportti.fi.

A decorative border of various green leaves and branches frames the central text. The leaves are in different shades of green, some showing signs of aging or damage. The branches are thin and dark.

TUNNISTA PUU

Suomen luonnossa esiintyy alkuperäisenä
65 erilaista puu- ja pensaslajia.

Mikä on Suomen yleisin lehtipuu ja samalla kansallis-
puumme? Sen sokeria käytetään mm. ennalta-
ehkäisemään hampaiden reikiintymistä.

Vastaus: Koivu.

ARVAA MIKÄ LINTU?

Tämä lintu saapuu Suomeen ensimmäisten muuttolintujen joukossa ja hurmaa kauniilla liverryksellään. Se esiintyy myös kesän tuloa kuvaavassa sananlaskussa, jossa mainitaan neljä eri lintua.

1. Mistä linnusta on kyse?
2. Mitä muita lintuja samassa sananlaskussa nimetään?

Vastaus: 1. Kiuru. 2. Peipponen, västäräkki ja pääsky.

SYÖ VILLIVIHANNEKSIA

Luonto tarjoaa marjasadon lisäksi myös muuta ravintorikasta syötävää, kuten villivihanneksia. Niitä voi kerätä esimerkiksi salaattiin. Kerää ja syö vain kasveja, jotka tunnistat varmasti syömäkelpoisiksi.

Tiedätkö, mitä osia perinteisesti rikkakasvina pidetystä voikukasta voi syödä?

Vastaus: Lehdet, nuput, kukat ja juuret.

Varsi jätetään usein syömättä kitkerän makunsa vuoksi.

Lähde: Yle.fi & Suomen Luonto.

SUOJELE ELÄIMIÄ

Luonnon monimuotoisuuden säilymisessä myös eläinlajeilla on oma tehtävänsä. Suomessa esiintyvien uhanalaisten eläinten kantoja pyritään suojelemaan rauhoittamisella sekä suojele- että hoitokeinoilla. Suomen nisäkkäistä vain neljä on maasuurpetoa.

1. Osaatko nimetä kaikki neljä?
2. Mitkä kaksi niistä ovat erittäin uhanalaisia?

Vastaus: 1. Ilves (kissaeläin), susi (koiraeläin), ahma (näätäeläin) ja ruskeakarhu (karhueläin). 2. Susi ja ahma.

Lähde: Ympäristöministeriö 2019, suurpedot.fi, Metsähallitus.

KALASTA VOIMAA

Kalojen syöntiä suositellaan, sillä niistä saa runsaasti terveyttä tukevia ravintoaineita. Kalastus on suosittua ja Suomen tuhannet järvet tarjoavat siihen hyvät mahdollisuudet.

1. Tiedätkö, mikä on Suomen kansalliskala ja samalla Suomen yleisin kalalaji?
2. Montako kalalajia Suomessa elää vakituisesti?

*Vastaus: 1. Ahven, 2. Noin 70 kalalajia.
Lähde: Kalatalouden keskusliitto, ahven.net.*